

1. Статут и предмет на дейност

„Градус“ АД гр. Стара Загора е учредено на 28 ноември 2017 г.
Адрес на управление: гр. Стара Загора, кв. „Индустиален“, Птицекланица „Градус“
Булстат: 204882907

2. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Настоящият междинен консолидиран финансов отчет е изготвен при спазване принципа на действащото предприятие, текущото начисляване и историческата цена, с изключение на имоти, съоръжения, машини и оборудване, които се отчитат по модела на преоценената стойност в МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ и инвестиционни имоти, които се отчитат по справедлива стойност според МСС 40 „Инвестиционни имоти“. Междинният консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които обхващат тълкования на Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и Международни счетоводни стандарти (МСС) и тълкования на Постоянния комитет за разяснение (ПКР), одобрени от Комитета по МСС (КМСС), които са в сила от 1 януари 2018 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

Функционална валута и валута на представяне

Съгласно изискванията на българското законодателство, Групата води счетоводство и изготвя консолидираните си финансови отчети в националната парична единица на Република България - български лев, който от 1 януари 1999 е с фиксиран курс към еврото в съотношение 1 евро = 1.95583 лева.

Настоящият междинен консолидиран финансов отчет е изготвен в хиляди лева (хил. лв.).

3. Значими счетоводни политики

(а) Сделки в чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние. Печалба или загуба от курсови разлики, произтичащи от парични позиции, е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутуирана по курса в края на периода.

Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност. Непарични активи и пасиви в чуждестранна валута, които се оценяват по историческа цена, се превалутират във функционалната валута по курса на датата на сделката. Курсови разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби, освен разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута на капиталови инструменти на разположение за продажба, или отговарящи на условията хеджинги на паричен поток, които се признават в друг всеобхватен доход (ако има такива).

(б) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

(i) Признаване и оценка

Първоначално признаване

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива.

Цената на придобиване включва покупната цена, включително мита и невъзстановими данъци върху покупката, както и всички други разходи, пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация по начина предвиден от ръководството. Стойността на активите придобити по стопански начин включва направените разходи за материали, директно вложен труд и съответната пропорционална част от непреките производствени разходи; разходите пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация; първоначална приблизителна оценка на разходите за демонтаж и преместване на актива и за възстановяване на площадката, на която е разположен актива и капитализирани разходи за лихви. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Последваща оценка

Дълготрайните материални активи след тяхното първоначално придобиване се отчитат по модела на преоценената стойност в МСС 16.

Справедливата стойност на дълготрайните материални активи се определя на базата на пазарни доказателства, представени в доклад, изготвен от одобрен лицензиран оценител. Преоценка се предвижда да се извършва на всеки 3 години. Когато справедливата стойност се промени значително за по-кратък период от време, преоценката може да се прави по-често, за да се гарантира тяхната балансова стойност към съответната отчетна дата да не се различава съществено от справедливата им стойност.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини, съоръжения и оборудване се определят като се сравняват постъпленията с балансовата стойност на актива, и се признават нетно в други приходи / други разходи в печалби и загуби. Когато преоценените активи се продадат или отпишат по друга причина, сумите, включени в преоценен резерв, се рекласифицират в неразпределена печалба или загуба.

(ii) Последващи разходи

Възникнали последващи разходи, за да се подмени част от актив от имотите, машините, съоръженията и оборудването, се капитализират в балансовата стойност на съответния актив, само когато е вероятно предприятието да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Текущи ремонти и поддръжка се признават като разход при възникването им.

(iii) Амортизация

Имоти, машини, съоръжения и оборудване се амортизират от датата, на която са инсталирани и са готови за употреба, или за придобитите по стопански начин, от датата на която актива е завършен и е готов за употреба. Амортизацията се признава до размера на първоначалната стойност на актива минус очакваната остатъчна стойност на актива на база линейния метод въз основа на очаквания полезен живот на всеки един компонент от имоти, машини, съоръжения и оборудване. Амортизацията се отчита в печалби и загуби, освен ако не се включва в отчетната стойност на друг актив. Амортизация на придобити активи при условията на финансов лизинг се начислява за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот, освен в случаите, когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Приетите амортизационни норми са както следва:

	годишна амортиз. норма в %
• Сгради и съоръжения	1.5
• Машини и оборудване	8
• Транспортни средства	10
• Компютърно оборудване	33.3
• Стопански инвентар	10
• Други дълготрайни активи	4 – 10

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности (ако не са незначителни) се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

(в) Нематериални активи

(i) Репутация

Репутацията представлява надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничими активи на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията).

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние в групата на "нематериалните активи".

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

В консолидирания финансов отчет първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

(ii) Нематериални активи, различни от репутация

Нематериалните активи представляват търговски марки, лицензи, софтуер и други нематериални активи. Нематериалните активи, придобити от дъщерните Дружества имащи ограничен полезен живот са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход за амортизации в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "нематериалните активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

(iii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани репутация и търговски марки, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

(iv) Амортизация

Нематериалните активи, различни от репутация и търговски марки, се амортизират на база линейния метод в печалби и загуби въз основа на очаквания срок на полезния им живот от датата, на която са готови за употреба.

годишна амортиз. норма в %

• Права върху интелектуална собственост	15
• Права върху индустриална собственост	15
• Други нематериални активи	6.67 – 33.33

Методите на амортизация, полезния живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

(г) Инвестиции

Дългосрочните инвестиции, представляващи инвестиции във финансови инструменти, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване, която представлява:

- справедливата стойност на възнаграждението, което е платено за придобиване на дялове и/или
- стойността на внесените паричен дружествен дял и/или
- стойността на апортираните дялове срещу издадените акции, която стойност е определена от назначени от съда оценители, вкл. преките разходи по придобиването на инвестицията, намалена със загубите от обезценка.

Притежаваните от Групата инвестиции във финансови инструменти подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия и индикатори за обезценка, същата се изчислява като разлика при съпоставянето на балансовата стойност спрямо възстановимата стойност на инвестицията и тя се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях, на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите.

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(д) Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са имоти държани за отдаване под наем и/или капиталово натрупване. Инвестиционните имоти първоначално се признават по цена на придобиване заедно със всички свързани разходи. При последващо оценяване се прилага модела на справедливата стойност според МСС 40 „Инвестиционни имоти“. Инвестиционен имот се отписва при продажба или когато не се използва или не се очакват бъдещи икономически ползи от продажбата му. Всяка печалба или загуба от отписването на имота се признава в печалбата или загубата за текущия период. Те се посочват нетно, към статията “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Трансфери от и към “инвестиционни имоти” се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

(е) Наети активи

Лизинговите договори, по силата на които се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване наетите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика, приложима за съответния актив.

Различни от тези лизингови договори са договори за оперативен лизинг и те не се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата.

(ж) Материални запаси

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност. Себестойността на материалните запаси се отчита на принципа на средно претеглена цена за материали и незавършено производство, и включва разходи за придобиване на материалните запаси, разходите за производство или преработка, както и всички други разходи отнасящи се до привеждането на материалните запаси до тяхното текущо местоположение и състояние. В случая на произведена продукция, себестойността също така включва разходи за труд, социални осигуровки и разходи за амортизация и други общопроизводствени разходи, разпределени на база нормален производствен капацитет.

Нетната реализуема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

Биологични активи съгласно МСС 41 „Земеделие“ се отчитат при първоначално и последващо оценяване по справедлива стойност намалена с разходите за продажба. Промяната в справедливата стойност се отчита печалбата или загубата за периода в който възниква.

(з) Обезценка

(i) Недеривативни финансови активи

Финансов актив, който не се отчита по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства, че е обезценен. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Групата при условия, които Групата иначе не би разглеждало, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга. В допълнение, за инвестиция в капиталова ценна книга, значителен или продължителен спад в справедливата стойност под нейната цена на придобиване е обективно доказателство за обезценка.

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

Кредити и вземания

Групата взема предвид доказателства за обезценка на кредити и вземания както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими вземания се проверяват за специфична обезценка. Всички индивидуално значими кредити и вземания, за които няма специфична обезценка, след това се проверяват колективно за обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Кредитите и вземанията, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка като са групирани заедно вземания със сходни характеристики на риска.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Групата използва историческите тенденции на вероятността за неизпълнение на задълженията, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби, коригирани с преценката на ръководството дали сегашните икономически и кредитни условия са такива, че има вероятност реалните загуби да бъдат по-големи или по-малки от предполагаемите на базата на историческите тенденции.

Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията. Когато събитие настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

(ii) Нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Групата, различни от материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава в случай че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(и) Доходи на персонала

(i) Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски в България. Задълженията за превеждане на вноски по плановете за пенсиониране с дефинирани вноски, се признават като разходи за персонала в печалби и загуби текущо. Вноските по план с дефинирани вноски, които са дължими повече от 12 месеца след края на периода на предоставяне на услугите от служителите, се дисконтират до настоящата им стойност.

(ii) Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Групата за планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди; и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Групата има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на 2 месечни брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на 6 месечни брутни работни заплати. Към датата на отчета ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици.

(iii) Доходи при прекратяване

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Групата се е ангажира ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Групата е отправило официално предложение за доброволно прекратяване, и е вероятно, че офертата ще бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако обезщетения се дължат за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

(iv) Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Групата има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(й) Провизии

Провизия се признава в случаите, когато Групата в резултат от минали събития има правно или конструктивно задължение, което е надеждно измеримо, и е вероятно погасяването му да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се определят чрез дисконтиране на очаквани бъдещи парични потоци с лихвен процент преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и рисковете, специфични за задължението. Олихвяването на дисконтираната стойност се признава като финансов разход.

Провизия за обременяващи договори се признава, когато очакваните ползи за Групата от договора са по-ниски от неизбежните разходи за изпълнение на задълженията по договора. Тази провизия се оценява по настоящата стойност на по-ниското от очакваните разходи за прекратяване на договора и очакваните нетни разходи за продължаване на договора. Преди установяване на провизията, Групата признава загуба от обезценка на активи, свързани с този договор.

(к) Приходи

(i) Приходи от продажба на готова продукция и стоки

Приходите от продажба на готова продукция и стоки, в хода на нормалната дейност се признават по справедлива стойност на полученото, или което се очаква да се получи като възнаграждение, намалено с върнатите стоки, отстъпки или рабати. Приход от продажба на стоки и готова продукция се признава в момента, когато съществуват убедителни доказателства, обикновено под формата на изпълнен договор за продажба, че съществените рискове от собствеността се прехвърлят към купувача, получаването на възнаграждението е вероятно, свързаните разходи и възможните връщания на стоки могат да се определят надеждно, няма продължаващо участие на ръководството в управлението на стоките, и сумата на прихода може да се измери надеждно. Ако е вероятно, че ще бъдат дадени отстъпки и тяхната стойност може да бъде надеждно измерена, тогава отстъпките се признават като намаление на приходите, когато се признават продажбите. Прехвърлянето на рисковете и изгодите варира според конкретните условия на договора за продажба, като обичайно това става в момента на експедицията на продукцията и стоките.

(ii) Приходи от услуги

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

Приходите от предоставени услуги се признават пропорционално на степента на завършеност на сделката към отчетната дата. Степента на завършеност обикновено се определя посредством анализ на извършената работа.

(л) Плащания по лизингови договори

Плащанията по оперативен лизинг се признават в печалби и загуби на база линейния метод за периода на лизинговия договор. Получени допълнителни плащания се признават като неразделна част от общите лизингови разходи през периода на договора.

Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението.

Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

При възникване на споразумението, Групата определя дали то е, или съдържа лизинг. Конкретен актив е предмет на лизинг, ако изпълнението на споразумението зависи от използването на този определен актив. Споразумение представлява предаване на правото на ползване на актива, ако споразумението предоставя на Групата правото да упражнява контрол върху употребата на базовия актив.

При възникване или след повторна оценка на споразумението, Групата разделя плащания и други изисквани възнаграждения по това споразумение, на такива за лизинг, и такива за други елементи, въз основа на относителните им справедливи стойности. Ако Групата заключи, че за даден финансов лизинг е невъзможно да се разделят плащанията надеждно, актив и пасив се признават в размер, равен на справедливата стойност на базовия актив. След това пасивът се намалява, когато се извършват плащанията, и се признава вменен финансов разход върху пасива като се използва диференциалния лихвен процент на Групата.

(м) Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства в банкови депозити. Приход от лихви се признава в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва.

Финансовите разходи включват разходи за лихви по заеми и разходи в резултат на увеличение на задължението, следствие на приближаване с един период на датата, определена за реализиране за провизии.

Разходи по заеми, които не могат да се отнесат пряко към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се признават в печалби и загуби като се използва методът на ефективния лихвен процент.

Печалби и загуби от валутни курсови разлики се отчитат на нетна база или като финансови приходи, или като финансови разходи, в зависимост дали валутните курсови разлики представляват нетна печалба или нетна загуба.

(н) Данък върху печалбата

Данъкът върху печалбата за отчетния период представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за отчетния период, прилагайки данъчните ставки влезли в сила или по същество въведени към отчетната дата и всички корекции за дължими данъци за предходни години. Текущите данъчни задължения включват също всяко данъчно задължение възникващо от декларирането на дивиденди.

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, използвани за целите на изготвянето на финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики, когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата наложени от едни и същи данъчни власти.

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и намаляеми временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Групата взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Групата смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Групата да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода когато такова определяне бъде направено.

(o) Дъщерни дружества

Това са дружества, включително предприятия, неюридически лица, в които дружеството-майка, пряко или косвено, притежава повече от 50 % от правата на глас в Общото събрание (в акционерния капитал) и/или има правото да назначи повече от 50 % от Съвета на директорите на съответното дружество или по силата на сключено писмено споразумение за контрол между акционерите и може да упражнява контрол върху тяхната финансова и оперативна политика (включително по силата на сключено споразумение за контрол между акционери). Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се прилага методът на пълната консолидация.

(п) Принципи на консолидацията

Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно - груповите операции и разчети са напълно елиминирани, включително нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Бизнес комбинации

Групата отчита бизнес комбинациите, използвайки метода на придобиването към датата, на която Групата придобива контрол. Прехвърленото възнаграждение за придобиването се измерва чрез справедливата стойност на предоставените активи, поетите задължения към предишни собственици и предоставените от Групата участия в капитала ѝ. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на всички активи или пасиви, възникващи на база споразумения за прехвърляне на възнаграждения под условие. Придобитите разграничими активи и поети задължения за условни възнаграждения се измерват по справедлива стойност към датата на придобиване. Разходи по сделката се отчитат като разходи при възникване.

Неконтролиращо участие

За всяка бизнес комбинация Групата избира да оценява неконтролиращото участие в придобитото предприятие на база:

- справедлива стойност; или
- пропорционалния дял от разграничимите нетни активи към датата на придобиване, който в общия случай се измерва по справедлива стойност.

Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат в собствения капитал. Промените в неконтролиращото участие се определят на база пропорционалния дял от нетния актив на дъщерното дружество. Промени в репутацията или в отчетените печалбите или приходи при придобиването не се правят.

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

Придобивания на дружества под общ контрол

Придобиване под общ контрол е транзакция, при която дружествата или бизнесите, които участват са контролирани от едно и също лице или лица, както преди, така и след сделката. Тези транзакции възникват, когато има смяна на директния собственик на дъщерните дружества, но крайното контролиращо лице остава непроменено.

Когато прехвърленото възнаграждение е по-малко от справедливата стойност на придобитите разграничими нетни активи, разликата се признава в собствен капитал като вноски от акционерите на придобиващия. Когато прехвърленото възнаграждение надвишава справедливата стойност на придобитите разграничими нетни активи, разликата се признава като репутация в консолидирания отчет за финансово състояние.

Провизорно отчитане на придобиването

Групата прилага провизорно отчитане на придобиването с презумпцията, че отчитането на придобиването за някои суми би могло да е непълно. Корекциите, направени по отчитането на придобиването по време на периода на оценяване, могат да повлияят върху признаването и оценката на придобитите активи и поетите задължения, неконтролиращите участия, прехвърлените възнаграждения, всички съществували участия в придобитото дружество преди придобиването, и признатата репутация или печалба от изгодни покупки. През периода на оценката придобиващият следва ретроспективно да коригира признатите към датата на придобиване суми на провизорна база, така че да отразяват получената нова информация относно фактите и обстоятелствата, съществували на датата на придобиване и, ако са известни - такива, повлияли сумите от оценката, признати към тази дата. Периодът на оценка приключва, когато придобиващият получи цялата информация, необходима за пълното отчитане на придобиването, или установи, че допълнителна информация не е налична, и не може да превишава една година от датата на придобиване. Корекции, направени през периода на оценка, се признават ретроспективно, а сравнителната информация се коригира - т.е. сякаш отчитането на бизнес комбинацията е било изцяло извършено към датата на придобиване.

(р) Ключови приблизителни оценки и предположения

Обезценка на вземания - Загуба от обезценка на вземания се формира, когато са налице обективни доказателства, че Групата няма да може да събере цялата сума съгласно оригиналните условия на вземанията.

Значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура по несъстоятелност, или друга финансова реорганизация, просрочието в плащането повече от 90 дни се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент, с оглед установяване на реалната възможност за събирането им. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане се прави преценка доколко е гарантирано получаването на средствата.

Загубата от обезценка се възстановява, ако това възстановяване може да бъде обективно отнесено към събитие, станало след като е била призната загуба от обезценка.

Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по ефективен лихвен процент. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки. Когато дадено вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се отписва за сметка на коректива.

Обезценка на материални запаси - В края на всяка финансова година Групата извършва преглед на състоянието и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност. Материалните запаси, налични в склад, но с изтекъл срок на годност се обезценяват 100%

Полезен живот на дълготрайни активи – Групата преглежда определения полезен живот на амортизируемите дълготрайни активи на края на всеки отчетен период.

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

Репутация - Тества се за обезценка ежегодно и когато обстоятелствата показват, че нейната стойност може да бъде надценена. Обезценката на репутацията се определя, като се оценява възстановимата стойност на всяка единица генерираща парични потоци (или група единици генериращи парични потоци), за които се отнася репутацията. Когато възстановимата стойност на единицата генерираща парични потоци е по-малка от нейната балансова стойност, се признава загуба от обезценка. Загубите от обезценка, свързани с репутация, не могат да бъдат възстановени в бъдещи периоди.

Търговски марки – В края на всяка финансова година Групата извършва преглед за обезценка на търговските марки. Когато възстановимата стойност на търговската марка е по-малка от нейната балансова стойност, се признава загуба от обезценка. Загубите от обезценка, свързани с търговски марки, не могат да бъдат възстановени в бъдещи периоди.

Признаване на данъчни активи - При признаването на отсрочените данъчни активи се оценява вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на всяко от дружествата от Групата да генерира в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби.

(с) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

През текущия период Дружеството е възприело всички нови и променени МСФО, които са свързани с дейността ѝ и са в сила за отчетния период, започващ на 1 януари 2018 г. Прилагането им не е довело до значителни промени в счетоводната политика на Дружеството.

Към датата на изготвяне на междинния финансов отчет СМСС/КМРСФО е издал стандарти и разяснения, които все още не са в сила. Някои от тях са приети от Европейския съюз, а други все още не са. Ръководството очаква, че приемането на тези счетоводни стандарти в бъдещи периоди няма да има съществен ефект върху финансовите отчети на Дружеството.

Стандартите, издадени от СМСС/КМРСФО, които все още не са влезли в сила към датата на издаване на междинния финансов отчет и не са приложени по-рано, са изброени по-долу. Дружеството възнамерява да приеме тези стандарти, когато те влязат в сила.

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет следните стандарти са издадени от СМСС и приети от ЕС, но все още не са влезли в сила:

МСФО 16 Лизинг – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019); Стандартът представлява значителна промяна в счетоводното представяне и отчитане при лизингополучателите. Той изисква да се признават активи и задължения по всички лизингови договори (финансови и оперативни), освен ако не са на ниска стойност или за по-малко от 12 месеца. При приемане на стандарта, лизинговите договори ще формират актив „Право на ползване“ и лизингово задължение за бъдещи плащания.

Изменение на МСФО 9 “Финансови инструменти” – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

Нови стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

МСФО 17 “Застрахователни договори” (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021);

Изменения на МСС 28 “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия” - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)”, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

КРМСФО 23 „Несигурност при третирането на данъка върху доходите“ (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

Изменение на МСС 19 “Доходи на Наети Лица” – Изменение, съкращаване или уреждане на плана (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019). Изменения към препратките към Общата рамка за изготвяне и представяне на финансови отчети в Международните стандарти за финансово отчитане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020);

4. Дълготрайни материални активи

<i>В хиляди лева</i>	Земи	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар и други дълготрайни активи	В процес на придобиване и изграждане	Общо
Отчетна стойност								
Баланс към 31 декември 2017	16 466	87 868	36 366	22 665	12 576	3 840	4 707	184 488
Придобити активи	-	2 667	3 818	609	1 406	46	8 878	17 424
Трансфер	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписани активи	-	-	(31)	-	(57)	(125)	(8 313)	(8 526)
Баланс към 31 септ. 2018	<u>16 466</u>	<u>90 535</u>	<u>40 153</u>	<u>23 274</u>	<u>13 925</u>	<u>3 761</u>	<u>5 272</u>	<u>193 386</u>
Амортизация								
Баланс към 31 декември 2017	-	(878)	(3 129)	(257)	(8 115)	(2 169)	-	(14 548)
Амортизация за периода	-	(674)	(2 245)	(259)	(675)	(236)	-	(4 089)
Отписана амортизация за периода	-	-	4	-	26	65	-	95
Баланс към 30 септ. 2017	-	<u>(1 552)</u>	<u>(5 370)</u>	<u>(516)</u>	<u>(8 764)</u>	<u>(2 340)</u>	-	<u>(18 542)</u>
Балансова стойност								
Към 31 декември 2017	16 466	86 990	33 237	22 408	4 461	1 671	4 707	169 940
Към 30 септември 2018	<u>16 466</u>	<u>88 983</u>	<u>34 783</u>	<u>22 758</u>	<u>5 161</u>	<u>1 421</u>	<u>5 272</u>	<u>174 844</u>

Групата е учредила особен залог на сгради, машини и оборудване по договори за кредит (виж бележка 18).

5. Нематериални активи

Нематериалните активи представляват търговски марки, програмни продукти, сертификати по ISO, комплексни разрешителни и други.

<i>В хиляди лева</i>	Търговски марки	Софтуер	Подобрения на наети активи	Лицензи и други	Общо
Отчетна стойност					
Към 31 декември 2017	53 273	47	678	310	54 308
Придобити	-	4	-	5	9
Към 30 септ. 2018	<u>53 273</u>	<u>51</u>	<u>678</u>	<u>315</u>	<u>54 317</u>

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

Амортизация

Към 31 декември 2017	-	(40)	(104)	(191)	(335)
Амортизация за периода	-	(2)	-	(99)	(101)
Към 30 септ. 2018	-	(42)	(104)	(290)	(436)

Балансова стойност

Към 31 декември 2017	53 273	7	574	119	53 973
Към 30 септ. 2018	53 273	9	574	25	53 881

При учредяването на „Градус“ АД и апортирането на дялове от „Градус-1“ ЕООД се признават разграничени нематериални активи „Търговски марки“ с неограничен полезен живот. Първоначално са признати по справедлива стойност, определена от доклад на независим лицензиран оценител. Справедливата стойност на търговските марки не се различава от балансовата стойност. Капитализирани в резултат на осъществените бизнес-комбинации търговски марки са: „ГРАДУС“ и „АЗ ЯМ“.

6. Репутация

Придобиването на Градус-1 ЕООД, Жюлив ЕООД, Лора-2004 ЕООД, Милениум 2000 ЕООД и Градус-98 АД е направено при учредяването на капитала на Градус АД чрез апортни вноски, представляващи 100% от дяловия капитал на Градус-1 ЕООД, Лора-2004 ЕООД и Милениум 2000 ЕООД и 99,94% от капитала на Градус-98 АД, които са оценени от лицензиран оценител към датата на транзакцията. Използваният метод за оценка е чиста стойност на активите. Градус АД е регистрирано в търговски регистър на дата 28.11.2017г.

Репутация възниква, когато Дружеството-майка придобие контрол и се определя като превишението на прехвърленото възнаграждение по справедлива стойност и не-контролиращото участие в придобиваното дружество над справедливата стойност на разграничимите нетни активи в него. Към 30.09.2018г. Репутацията е в размер на **20 656 хил.лв.**

Репутацията се тества за обезценка ежегодно и когато обстоятелствата показват, че нейната стойност може да бъде надценена. Обезценката на репутацията се определя, като се оценява възстановимата стойност на всяка единица генерираща парични потоци (или група единици генериращи парични потоци), за които се отнася репутацията. Когато възстановимата стойност на единицата генерираща парични потоци е по-малка от нейната балансова стойност, се признава загуба от обезценка. Загубите от обезценка, свързани с репутация, не могат да бъдат възстановени в бъдещи периоди.

7. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти представляват земи и сгради, отдадени под наем. Първоначално се оценяват по цена на придобиване и при последваща оценка по справедлива стойност, определена от независим лицензиран оценител, като промените се признават в печалбата или загубата. Справедливата стойност отразява действителното състояние на инвестиционния имот в условията на конкурентен пазар в същото населено място и състояние на имота. Към 30.09.2018 г. балансовата стойност на инвестиционните имоти е в размер на 6 633 хил. лева (2017: 6 350 хил. лева).

8. Инвестиции на разположение за продажба

Групата притежава акции в дружество „Екобулпак“ АД на стойност 1 хил.лв.

9. Материални запаси

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.	31 декември 2017г.
Основни материали	26 690	20 850
Продукция	7 188	6 833
Стоки	20 774	7 298
Животни за угодяване	8 848	4 662
Незавършено производство	4 276	4 129

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

Общо материални запаси	67 776	43 772
-------------------------------	---------------	---------------

Групата е учредила особен залог на материални запаси по договори за кредит (Виж бележка 18).

10. Търговски вземания

В хиляди лева

	30 септ. 2018г.	31 декември 2017г.
Вземания от контрагенти	18 906	30 167
Вземания от доставчици по аванси	14 249	4 214
Общо вземания	33 155	34 381

Групата е учредила особен залог на търговските си вземания по договори за кредит (Виж бележка 18).

11. Предоставени заеми

Кредитополучател	главница по договора	Салдо към 30.09.2018 г.	Годишна лихва
Физическо лице 1	1	1	3.60
Дружество 2	20	14	7.00
Дружество 3			
Договор 1	120	7	2.50
Договор 2	50	3	2.50
Договор 3	100	7	2.50
Договор 4	100	105	2.50
Договор 5	400	418	2.50
Договор 6	100	4	2.50
Договор 7	100	104	2.50
Договор 8	100	104	2.50
Договор 9	100	104	2.50
Дружество 4			
Договор 1	45	40	2.50
Договор 2	60	60	2.50
Договор 3	60	60	2.50
Договор 5	45	45	2.50
Договор 4	70	70	2.50
Договор 6	15	15	2.50
Дружество 5			
Договор 1	140	141	2.50
Договор 2	70	71	2.50
Договор 3	334	339	2.50
Договор 4	170	171	2.50
Договор 5	285	287	2.50
Договор 6	550	555	2.50
Договор 7	65	65	2.50
Договор 8	180	182	2.50
Договор 9	65	66	2.50
Договор 10	40	40	2.50
Договор 11	60	60	2.50
Дружество 6	40	41	2.50
Дружество 7	5 016	5 016	2.00
Общо	8 501	8 195	

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

Заемите са предоставени на несвързани лица.

12. Други текущи вземания

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.	31 декември 2017г.
Данъци за възстановяване	1 170	955
Съдебни и присъдени вземания	72	55
Други вземания по лихви	-	77
Разходи за бъдещи периоди	229	145
Други вземания	362	174
Общо	1 833	1 406

13. Пари и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.	31 декември 2017г.
Парични средства в брой	393	97
Парични средства по разплащателни сметки	1 813	2 792
Общо парични средства и парични еквиваленти	2 206	2 889

14. Собствен капитал

Основен капитал

	Брой акции с право на глас	Брой акции без право на глас	Стойност в хил. лева
Към 30 септ. 2018 г.	<u>243 608 710</u>	<u>-</u>	<u>243 609</u>

Акционери на „ГРАДУС“ АД към 30 септ. 2018 г. са както следва:

Дружество	Брой акции с право на глас	Брой акции без право на глас	% Акционерен дял
Иван Ангелов Ангелов	99 195 645	-	40,72
Лука Ангелов Ангелов	99 195 645	-	40,72
Юридически лица	40 911 510	-	16,79
Индивидуални акционери	4 305 910	-	1,77
Общо:	<u>243 608 710</u>	<u>-</u>	<u>100,00</u>

Собствен капитал

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018	31 декември 2017
Основен капитал	243 609	221 000
Премиен резерв	44 200	44 200
Премиен резерв от емитиране на ценни книжа	18 087	-
Резерв от актюерски преоценки	(29)	(29)
Натрупана печалба/загуба	19 881	3 372
Неконтролиращо участие	1 631	1 556
Общо собствен капитал	327 379	270 099

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

15. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Признати отсрочени данъчни активи и пасиви

Признатите отсрочени данъчни активи и пасиви се дължат на следните позиции:

В хиляди лева	Активи		Пасиви		Нетно	
	30.09.2018	31.12.2017	30.09.2018	31.12.2017	30.09.2018	31.12.2017
Имоти, машини и оборудване	4	-	(202)	(9 697)	(9 895)	(9 697)
Нематериални активи	-	-	-	(5 327)	(5 327)	(5 327)
Преоценъчен резерв	3	-	-	-	3	-
Последващи оценки на инвестиционни имоти	-	-	-	(453)	(453)	(453)
Данъчна загуба	39	21	(11)	-	49	21
Обезценка на вземанията	-	124	-	-	124	124
Доходи на персонала	-	3	(1)	-	2	3
Дългосрочни доходи при пенсиониране	-	20	-	-	20	20
Обезценка на материални запаси	137	354	-	-	491	354
Компенсироеми отпуски	-	18	(12)	-	6	18
	183	540	(226)	(15 477)	(14 980)	(14 937)

Движение във временните разлики през периода 01.01.2018 – 30.09.2018

В хиляди лева

	Баланс	Печалби и загуби	Друг всеобхватен доход	Признати в:
	31.12.2017			Баланс 30.09.2018
Имоти, машини и оборудване	(9 697)	(198)	-	(9 895)
Нематериални активи	(5 327)	-	-	(5 327)
Преоценъчен резерв	-	3	-	3
Последващи оценки на инвестиционни имоти	(453)	-	-	(453)
Данъчна загуба	21	28	-	49
Обезценка на вземания	124	-	-	124
Доходи на персонала	3	(1)	-	2
Дългосрочни доходи при пенсиониране	20	-	-	20
Обезценка на материални запаси	354	137	-	491
Компенсироеми отпуски	18	(12)	-	6
Общо:	(14 937)	(43)	-	(14 980)

16. Дългосрочни задължения към персонала

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на Групата за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 30.09.2018 година при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на 6 брутни заплати към момента на пенсиониране.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018	31 декември 2017
Сегашна стойност на задълженията на 01 януари	211	211
Плащания през периода	-	-
Ефекти от последващи оценки за периода	-	-
Сегашна стойност на задължението на 30 септември	<u>211</u>	<u>211</u>

17. Други нетекущи задължения

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018	31 декември 2017
Дългосрочна част на финансиране	1 400	297
Общо	<u>1 400</u>	<u>297</u>

Получено е финансиране по договор от 2014г. между „Милениум 2000“ ЕООД и Държавен фонд „Земеделие“ за придобиване на дълготрайни материални активи. Стойността на одобреното финансиране по този договор е в размер на 924 хил.лв.

Краткосрочната част на финансиране е 74 хил.лева

Получено е финансиране по договор от 2015г. между „Градус-98“ АД (Бисер Олива 98“ АД) и Държавен фонд „Земеделие“ за придобиване на дълготрайни материални активи. Стойността на одобреното финансиране по този договор е в размер на 200 хил.лв.

Краткосрочната част на финансиране е 44 хил.лева

Получено е финансиране по договор от 2018г. между „Градус-1“ ЕООД и Държавен фонд „Земеделие“ за придобиване на дълготрайни материални активи. Стойността на одобреното финансиране по този договор е в размер на 1 565 хил.лв.

Краткосрочната част на финансиране е 130 хил.лева

18. Банкови заеми

Банка	Разрешен размер хил. лв.	Валута	Падеж	30.09.2018 задължени е в хил. лв.
"Банка 1" – кредитополучател Градус-1 ЕООД				
Заем 1	12 000	Лева	30.10.2018	11 566
Заем 2	2 800	Лева	30.10.2018	2 092
Заем 3	15 000	Лева	30.10.2018	-
"Банка 1" – кредитополучател Градус-3 АД				
Заем 1	12 000	Лева	30.10.2018	-
Заем 2	2 800	Лева	30.10.2018	-
Заем 3	15 000	Лева	30.10.2018	-
"Банка 2" – кредитополучател Градус-3 АД				
Заем 1	10 000	Лева	19.08.2019	5 900
"Банка 3" – кредитополучател Градус-3 АД				
Заем 1	16 625	Евро	29.12.2018	-
Заем 2	12 713	Евро	29.12.2018	-
Заем 3	9 779	Евро	29.12.2018	-
Общо:				<u>19 558</u>

За левовите кредити се ползва предимно едномесечен SOFIBOR плюс надбавка до 1,5 пункта.

За еуровите кредити се ползва предимно едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1,25 пункта.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

Банковите заеми са обезпечени с активи на групата, както следва:

		ДМА хил. лв.	Вземания хил. лв.	Материални запаси хил. лв.
"Банка 1"				
Градус 3	Заем 1	-	-	2 000
Градус 1	Заем 1	9 923	-	3 500
Градус 3	Заем 2	-	-	3 500
Градус 1	Заем 2	-	2 231	-
Градус 3	Заем 3	2 533	-	-
Градус 1	Заем 3	13 269	-	-
"Банка 2"				
Градус 3	Заем 1	11 684	-	-
"Банка 3"				
Градус 3	Заем 1	3 957	-	-
Градус 3	Заем 2	1 169	-	3 000
Градус 3	Заем 3	-	-	3 400
Общо:		42 535	2 231	15 400

19. Търговски задължения

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.	31 декември 2017г.
Задължения към доставчици	7 512	6 671
Задължения по получени аванси	139	38
	7 651	3 717

20. Задължения за данъци

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.	31 декември 2017г.
ДДС за внасяне	437	817
Корпоративен данък	486	16
Данък върху дохода на физически лица	132	74
Други	-	35
	1 055	942

21. Задължения към персонала и социалното осигуряване

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.	31 декември 2017г.
Задължения към персонала	1 368	1 040
Задължения по социално осигуряване	505	410
Задължения по неизползвани отпуски	2	42
Общо	1 875	1 492

22. Други текущи задължения

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.	31 декември 2017г.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

Задължение по договор за доставка на ДМА	359	383
Други финансираня	-	129
Финансиране за ДМА	248	74
Задължения по дивиденди на физически лица	9	-
Задължения по застраховки	35	26
Запор	14	14
Други	10	5
Общо	675	631

23. Приходи от продажби

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.
Продажба на готова продукция	82 240
Продажба на стоки	15 281
Продажба на транспортни и др. услуги	578
	98 099

24. Други доходи от дейността

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.
Приходи от наеми	506
Приходи от продажба на материали и ДМА нето	337
Приходи от финансираня	11 014
Приходи от преоценка на биологични активи	190
Приходи от компенсируеми отпуски	50
Други	144
	12 241

25. Разходи за суровини и материали

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.
Материали и компоненти	37 936
Подправки и обвивки	5 032
Основни спомагателни материали	1 492
Ел. енергия	2 557
Гориво и смазочни материали	452
Отоплителни материали	985
Природен газ	629
Вода и водна пара	310
Други	6 997
	56 390

26. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.
Маркетинг и реклама	1 531
Спедиторски услуги и комисионни	492

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

Разходи за наеми	98
Транспортни услуги	334
Разходи за ремонт и поддръжка	471
Такси, сертификати, разрешителни	124
Разходи за данъци и такси	467
Застраховки	276
Ветеринарни услуги и изследвания	357
Охрана	191
Разходи за одит	100
Комисионни за инв. дейност	60
Разходи за консултантски услуги	801
Абонаментни такси	4
Преводачески услуги	17
Други	719
	5 942

27. Разходи за персонала

В хиляди лева

**30 септ.
2018г.**

Разходи за заплати	14 495
Разходи за осигуровки	2 491
	16 986

28. Други разходи

В хиляди лева

30 септ. 2018г.

Технологичен брак	1 626
Обезценка на материални запаси	4 368
Фири	6
Разходи по липси на активи	10
Отписани вземания	154
Разходи за командировки	42
Представителни разходи	148
Дарения	21
Други	966
	7 341

29. Финансови приходи и разходи

В хиляди лева

30 септ. 2018г.

Приходи от лихви	81
Приходи от промяна на валутни курсове	372
Други	1
Общо финансови приходи	454
Разходи за лихви	(403)
Разходи от промяна на валутни курсове	(235)
Банкови такси	(168)
Общо финансови разходи	(806)
Общо финансови приходи/разходи нетно	(352)

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

30. Разходи за данъци

Текущ данък за периода 01 януари – 30 септември 2018

Данък за периода (1 560)

Отсрочен данък

Възникване и обратно проявление на временни разлики (43)

Общо данъци признати в печалби и загуби (1 603)

31. Финансови инструменти

Кредитен риск

Балансовата стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция. Максималната кредитна експозиция към датата на отчета е:

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.	31 декември 2017г.
Вземания от свързани лица	6 069	4 947
Търговски вземания	18 906	30 167
Предоставени заеми	8 195	1 380
Пари и парични еквиваленти	1 813	2 792
Общо активи:	34 983	39 286

Валутен риск

Експозиция към валутен риск

В някои случаи дружества в групата осъществяват сделки, деноминирани в чуждестранна валута. Групата е изложена на валутен риск, свързан с възможни колебания в курса на чуждестранните валути. Към момента този риск се свързва с колебания в курса на щатския долар, който се използва от Групата при търговия със земеделска продукция.

Ликвиден риск

По-долу са договорните падежи на финансови пасиви, включително очаквани плащания на лихви, изключващи ефекта от договорености за нетиране:

30 септември 2018г.

<i>В хиляди лева</i>	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 6 м.	6-12 м.
Банкови заеми	19 558	19 558	-	19 558
Задължения към свързани лица	465	465	465	-
Търговски задължения	7 512	7 512	7 512	-
Общо:	27 535	27 535	7 977	19 558

31 декември 2017г.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

<i>В хиляди лева</i>	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 6 м.	6-12 м.
Банкови заеми	46 890	46 890	-	46 890
Задължения към свързани лица	479	479	479	-
Търговски задължения	3 379	3 679	3 679	-
Общо:	51 048	51 048	4 158	46 890

Лихвен риск

Като цяло Групата няма съществени лихвоносни активи. Поради този факт приходите и оперативните парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища. Същевременно Групата е изложена на лихвен риск от своите банкови заеми. Те са обичайно с променлив лихвен процент, който носи лихвен риск за паричните му потоци.

<i>В хиляди лева</i>	Лихвени		Безлихвени	Общо
	Фиксиран лихвен %	Променлив лихвен %		
30 септември 2018г.				
Вземания от свързани лица	2 643	-	3 426	6 069
Търговски вземания	-	-	18 906	18 906
Предоставени заеми	8 195	-	-	8 195
Парични средства и еквиваленти	-	-	2 206	2 206
Общо финансови активи	10 838	-	24 538	35 376
Банкови заеми	-	19 558	-	19 558
Търговски задължения	-	-	7 512	7 512
Задължения към свързани лица	-	-	465	465
Общо финансови пасиви	-	19 558	7 977	27 535

<i>В хиляди лева</i>	Лихвени		Безлихвени	Общо
	Фиксиран лихвен %	Променлив лихвен %		
31 декември 2017г.				
Вземания от свързани лица	-	-	4 947	4 947
Търговски вземания	-	-	30 167	30 167
Предоставени заеми	1 380	-	-	1 380
Парични средства и еквиваленти	-	-	2 889	2 889
Общо финансови активи	1 380	-	38 003	39 383
Банкови заеми	-	46 890	-	46 890
Търговски задължения	-	-	3 679	3 679
Задължения към свързани лица	-	-	479	479
Общо финансови пасиви	-	46 890	4 158	51 048

Справедливи стойности

Справедливи стойности сравнени с балансови стойности

Справедливите стойности на финансови активи и пасиви, заедно с балансовите стойности включени в отчета за финансово състояние са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.		31 декември 2017г.	
	Балансова стойност	Справедлива стойност	Балансова стойност	Справедлива а стойност

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 30 Септември 2018 година

Вземания от свързани лица	6 067	6 067	4 947	4 947
Търговски вземания	18 906	18 906	30 167	30 167
Предоставени заеми	8 195	8 195	1 380	1 380
Пари и парични еквиваленти	2 206	2 206	2 889	2 889
Общо активи	35 376	35 376	39 383	39 383
Задължения към свързани лица	465	465	479	479
Търговски задължения	7 512	7 512	3 679	3 679
Банкови заеми	19 558	19 558	46 890	46 890
Общо задължения	27 535	27 535	51 048	51 048

32. Вземания от свързани предприятия

Идентифициране на свързаните лица

За целта на изготвянето на настоящият консолидиран финансов отчет собствениците, дружествата под техен контрол, служителите на ръководни постове (ключов управленски персонал), както и близки членове на техните семейства, включително и дружества, контролирани от тях се третираат като свързани лица.

Свързани лица:	Свързаност
Лука Ангелов Ангелов	Собственик на капитала
Иван Ангелов Ангелов	Собственик на капитала
„Градус-1“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Градус-3“ АД	Дъщерно дружество
„Милениум 2000“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Градус-98“ АД	Дъщерно дружество
„Жюлив“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Лора-2004“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Енерджи-2“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Агро Инвест-7“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Мирена“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Голд Агро-2005“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Аязмо“ АД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Марията“ ЕООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Търговски дом“ ЕООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Волф“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Бисер Олива“ АД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
ЕТ „Градус-Иван Ангелов-55“	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Екуити Инвест-1“ АД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Екуити Инвест-2“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„М.О. Стара Загора“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Бисер Дистрибушън“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Загора Ойл“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	30 септ. 2018г.	31 декември 2017г.
Предоставени търговски заеми	2 643	2 204
Вземания по продажби на продукцията и материали	3 426	2 743
Общо вземания от свързани предприятия:	6 069	4 947

Предоставените търговски заеми на свързаните лица са както следва:

Главница в размер на 2 091 хил.лв. и лихва в размер на 552 хил.лв.

Вземанията по продажби на продукцията и материали са текущи и безлихвени.

Задълженията към свързани предприятия са както следва:

Покупки на стоки и материали в размер на **465 хил.лв.**

Задълженията към свързани предприятия са текущи, безлихвени и не са обезпечени допълнително.

33. Условни задължения

Групата е предоставила гаранция за добро изпълнение в размер на 80 хил.лв. за обезпечаване на задължение на Марина 2003 ЕООД към „Югозападно държавно предприятие“.

34. Събития след отчетната дата

Няма съществени събития възникнали след 30 септември 2018 г., които да изискват допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовите отчети към 30 септември 2018 г.